

Wiesława Tylman

Biblioteka Kongresu Stanów Zjednoczonych

Forum Bibliotek Medycznych 5/1 (9), 24-43

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Mgr Wiesława Tylman
Floryda - CCF Library, Weston

BIBLIOTEKA KONGRESU STANÓW ZJEDNOCZONYCH

Abstract

The paper presents a short overview of the origins, history, services and current functions of the Library of Congress, the oldest federal cultural institution, and the largest library in the world. The Library was established in 1800 as a research branch of Congress. Although primary mission of the Library is to fulfill research needs of Congress, the ideas of Jefferson and other Library founders are finally realized thanks to new technologies and current administration. All American and researchers from around the world have access to many Library resources and benefit from various services of the Library.

The Library occupies three buildings on Capitol Hill in Washington DC and the fourth building, The Packard Campus for Audio-Visual Conservation is located in Culpeper, Virginia.

Since 1962 the Library has maintained overseas offices in Cairo, Islamabad, Jakarta, Nairobi, New

Biblioteka Kongresu Stanów Zjednoczonych - widok ogólny

Delhi and Rio de Janeiro. These offices were established as Library branches with the purpose to acquire, catalog, preserve and distribute library and research materials from countries where such materials are unavailable through conventional acquisitions methods.

The collection of more than 151 million items includes about 35 million cataloged books and other print materials in 470 languages. In addition to the print materials, the Library collection includes more than 66.6 million manuscripts, the largest rare books collection in America, and the world's largest collections of legal materials, maps, films, sound recordings, sheet music, large collections of photographs, drawings, and audio and video materials enrich the variety of Library treasures.

In addition to all the functions of de facto national library, the Library of Congress offers very extensive cultural programs including lectures, concerts, exhibits, festivals, poetry and literatures reading, and special programs for Blind and Physically Handicapped.

The award-winning Web site of the Library of Congress provides access to many resources from the Library collection, webcasts, transcripts from presentations and lectures, pictures and news, and a link to Library online catalog. The Web site also includes educational materials for all ages from rich collections of materials related to American history to THOMAS database with current legislative information and daily reports from Congress activities.

For Internet address of the Library of Congress Web site see <http://www.loc.gov>. For more entertainment see <http://myloc.gov>

Streszczenie

Artykuł przedstawia krótkie omówienie powstania, historii, usług i aktualnych funkcji Biblioteki Kongresu, najstarszej, federalnej instytucji kulturalnej na świecie. Biblioteka została założona w 1800 roku jako oddział badawczy Kongresu. Chociaż główną misją Biblioteki jest zaspokajanie potrzeb badawczych Kongresu, idee Jeffersona i innych założycieli Biblioteki są ostatecznie urzeczywistniane dzięki nowym technologiom i obecnej administracji. Wszyscy Amerykanie a także naukowcy z całego świata mają dostęp do wielu źródeł Biblioteki i korzystają z jej różnorodnych usług.

Biblioteka zajmuje trzy budynki na Capitol Hill w Waszyngtonie, D.C. oraz czwarty budynek, The Packard Campus for Audio-Visual Conservation, który znajduje się w Culper, Virginia.

Od 1962 roku Biblioteka ma także swoje ośrodki w Kairze, Islamabadzie, Dżakarcie, Nairobi, New Delhi oraz w Rio de Janeiro. Zostały one powołane jako oddziały Biblioteki, których celem jest gromadzenie, katalogowanie, zabezpieczanie i dystrybucja materiałów bibliotecznych i badawczych z krajów, w których te materiały są niedostępne w tradycyjny sposób ich pozyskiwania.

Zbiory Biblioteki obejmują 151 milionów dokumentów, a w nich około 35 milionów skatalogowanych książek i innych źródeł drukowanych w 470 językach. W kolekcji znajduje się także ponad 66.6 milionów manuskryptów. Największe zbiory starych książek w Ameryce i największe na świecie zbiory dokumentów prawniczych, map, filmów, materiałów dźwiękowych, nut, obszerne zbiory fotografii, rycin oraz pozycje audio i wideo wzbogacają różnorodność skarbów Biblioteki.

Poza wszystkimi funkcjami, tej de facto biblioteki narodowej, Biblioteka Kongresu oferuje obszerne programy kulturalne, a w nich wykłady, koncerty, wystawy, festiwale, czytanie poezji i literatury oraz specjalne programy dla „Osób niewidomych i niepełnosprawnych fizycznie”.

Wyróżniona nagrodą strona internetowa Biblioteki Kongresu zezwala na dostęp do wielu źródeł ze swoich zbiorów, webcastów, transkrypcji z prezentacji i wykładów, fotografii, wiadomości a także link do katalogu online. Strona ta zawiera także materiały edukacyjne z bogatej kolekcji dokumentów dotyczących historii Ameryki dla ludzi w różnym wieku, bazę danych THOMAS z bieżącymi informacjami ustawodawczymi oraz codziennymi raportami z działalności Kongresu.

Internetowy adres Biblioteki Kongresu to <http://www.loc.gov>. Więcej informacji można uzyskać na stronie <http://www.myloc.gov>

Historia

Biblioteka Kongresu prawnie została utworzona 24 kwietnia 1800 roku, w okresie kiedy stolicę nowo stworzonej republiki przenoszono z Filadelfii do Waszyngtonu. Prezydent John Adams zatwierdzając nową instytucję, która miała być źródłem informacji niezbędnych dla funkcjonowania Kongresu, przeznaczył również \$5,000 na zakup książek, które zostały zamówione w Londynie. Nowo powstały księgozbiór składający się z 740 tomów i trzech map został w 1801 r. ulokowany w budynku Kongresu.

Utworzenie własnej biblioteki wynikało wyraźnie z potrzeb członków Kongresu, którzy już w czasie pierwszego Kongresu Kontynentalnego (Continental Congress) w 1774 r. zapewnili sobie przywilej wypożyczania książek z Bibliotecznej Kompanii w Filadelfii (Library Company of Philadelphia). Zbiory tej Kompanii były w owym czasie jednymi z największych na kontynencie. Korzystali z nich również w czasie następnego zebrania w 1787 r. W czasie Pierwszego Kongresu Stanów Zjednoczonych w 1789 r. członkowie Kongresu zapewnili sobie korzystanie ze zbiorów Biblioteki Towarzystwa Nowego Jorku (New York Society Library). W czasie tego samego Kongresu jeden z członków wystąpił z propozycją utworzenia specjalnego komitetu, który miał za zadanie opracowanie listy książek niezbędnych dla pracy Kongresu. Lista ta miała zawierać również przewidywane koszty i źródła zakupu. Komitet został zorganizowany i raport przedstawiony Kongresowi, ale ze względów finansowych plan nie

Wejście do Czytelni Głównej

został zrealizowany i Kongres nadal korzystał ze zbiorów Kompanii w Filadelfii.

W styczniu 1802 r. Prezydent Thomas Jefferson zatwierdził pierwsze prawo ustalające zadania i zakres działalności nowej biblioteki. Nowe prawo ustanowiło również stanowisko Bibliotekarza Kongresu, który musiał być zatwierdzony przez Prezydenta, oraz Połączony Komitet Biblioteki (Joint Committee on the Library), który miał za zadanie opracowanie zasad funkcjonowania, oraz nadzorowanie działalności i budżetu Biblioteki. Komitet ten działa do dzisiaj i jest najstarszym Komitetem Kongresu Amerykańskiego.

Podstawy prawne stworzyły silne podstawy organizacyjne i finansowe dla tej pierwszej amerykańskiej państwowej biblioteki, która jest dzisiaj narodową instytucją i służy jako źródło informacji dla członków Kongresu, instytucji rządowych i obywateli.

Zbiory biblioteki powiększały się dość szybko, częściowo dzięki zainteresowaniu i poparciu Prezydenta T. Jeffersona (1801-1809), który osobiście interesował się selekcją książek i rozwojem księgozbioru.

W roku 1814, w czasie inwazji Waszyngtonu przez armię brytyjską, budynek Kongresu został podpalony i razem z biblioteką spłonęło również 3 000 tomów jej zbiorów. Część zbiorów została uratowana dzięki temu, że na wieść o zbliżających się wojskach brytyjskich, przeniesiono je w inne, bezpieczne miejsce. Jefferson, który w owym czasie był już emerytowanym prezydentem, ofiarował swój bogaty zbiór książek składający się z 6 487 tomów Bibliotece Kongresu za sumę \$23 950. Była to częściowo zmiana jego planu podarowania zbiorów Bibliotece, ale Jefferson był w owym czasie w kłopotach finansowych i miał długi do spłacenia. Dla nas może być interesujący fakt, że blisko \$5 000 z sumy, którą otrzymał Jefferson za swoją kolekcję przeszło w ręce jego przyjaciela, Tadeusza Kościuszki jako zwrot pożyczki.

Kolekcja Jeffersona nie tylko była znacznie większa niż spalone zbiory biblioteki, ale przede wszystkim poszerzyła zbiory o wartościowe, wielojęzyczne książki z zakresu prawa, sztuki, architektury, literatury i geografii. Ta całkowicie nowa kolekcja, której większość Jefferson zakupił w Europie, stała się podstawą dalszego, poszerzonego tematycznie rozwoju księgozbioru i również rozwoju nowych funkcji biblioteki.

W 1851 r. następny pożar zniszczył ponad połowę księgozbioru, który w tym okresie liczył już 55 000 tomów. Wprawdzie Kongres w następnym roku przeznaczył \$168 700 na odbudowę pomieszczeń biblioteki i uzupełnienie zniszczonych w dużej części zbiorów, ale inwestycje te miały na celu jedynie zastąpienie części zniszczonych zbiorów, a nie dalszy rozwój kolekcji. Dodatkowo problemy polityczne spowodowały, że ograniczono niektóre funkcje biblioteki przekazując je do innych departamentów.

W 1857 r. odebrano bibliotece prawo wymiany publikacji z zagranicą, którą Biblioteka prowadziła przez blisko 30 lat, a w 1859 r. cała działalność związana z prawami autorskimi została zcentralizowana w Urzędzie Patentowym, co odebrało Bibliotece prawo do otrzymywania egzemplarza obowiązkowego.

Po zakończeniu Wojny Cywilnej (Civil War) w 1865 r. zbiór biblioteki liczył tylko 80 000 tomów i siedem osób personelu. W tym samym roku Ainsworth Rand Spofford objął funkcje Bibliotekarza Kongresu i w ciągu następnych 30 lat przekształcił Bibliotekę Kongresu w nową instytucję, która dzięki jego działalności stała się nie tylko biblioteką prawodawstwa, ale również narodową biblioteką, silnie związaną z działalnością Kongresu.

W ciągu kilku pierwszych lat swojej administracji Spofford osiągnął zatwierdzenie przez Kongres sześć prawnych uchwał, które zapewniły Bibliotece rolę narodowej instytucji. Zatwierdzony został budżet na rozbudowę pomieszczeń w ramach budynku Kongresu, przyznano prawo do otrzymywania egzemplarza obowiązkowego, zatwierdzono przekazanie bogatych zbiorów Instytutu Smithsonian, dodano do budżetu dodatkową sumę \$100 000 na zakup prywatnych zbiorów starodruków i inkunabułów, które zapoczątkowały kolekcje Americana i inkunabułów, oraz przyznano prawo do wymiany międzynarodowej. Jedną z ważniejszych decyzji był nowy Copyright Act z roku 1870, który przekazał Bibliotece Kongresu całą działalność i wszystkie prawa związane z rejestracją praw autorskich i otrzymywaniem egzemplarza obowiązkowego. Spofford starał się również ułatwić dostępność do zbiorów przedłużając godziny otwarcia Biblioteki, która już w 1865 r. była otwarta każdego dnia przez cały rok i w 1870 r. przywrócił wypożyczanie bezpośrednio każdemu obywatelowi, który pozostawił odpowiedni depozyt.

Dzięki jego działalności Biblioteka otrzymała w 1897 r. nowy, do dziś imponujący budynek, mieszczący bogate zbiory narodowej literatury, które miały służyć przede wszystkim Kongresowi, ale również być źródłem wiedzy i informacji dla całego narodu. Pozostawił także silną i niezależną pozycję Bibliotekarza Kongresu. Kiedy w 1897 r. przeniesiono Bibliotekę do nowego, przestrzennego gmachu, jej zbiory liczyły 840 000 tomów i ogromną kolekcję map, grafiki i muzyki, które zostały zorganizowane w trzech nowych działach. Zbiory te powiększały się szybko dzięki temu, że Biblioteka otrzymywała egzemplarz obowiązkowy każdej publikacji bez względu na format.

W 1896 r., krótko przed przeniesieniem Biblioteki do nowego budynku, Komitet Biblioteki zorganizował sesję w Kongresie, która była nie tylko przeglądem historii Biblioteki i jej działalności, ale przede wszystkim przeglądem możliwych funkcji w przyszłości i planów maksymalnego wykorzystania przestrzeni nowego budynku. Uczestnikami byli m. in Herbert Putnam z Publicznej Biblioteki Bostonu i Melvil Devey ze Stanowej Biblioteki Nowego Jorku. Zarówno oni jak i członkowie Kongresu popierali dalszy rozwój Biblioteki, która zgodnie z ogólną opinią, powinna spełniać rolę narodowej biblioteki, być źródłem wiedzy nie tylko dla członków Kongresu, ale również dla wszystkich obywateli, centrum z którego biblioteki całego kraju będą mogły otrzymywać fachową pomoc i która będzie wzorem i inspiracją dla innych bibliotek.

Decyzje podjęte w czasie tej specjalnej sesji zostały podsumowane prawnym aktem

Legislative Appropriations Act podpisanym w 1897 r. Na podstawie tego aktu wszystkie funkcje Biblioteki zostały znacznie poszerzone. W ramach reorganizacji nowe działy zostały stworzone dla czytelnicy, katalogowania, czasopism, galerii sztuki, map, muzyki i praw autorskich. Liczbę pracowników zwiększono z 42 do 108, co było bez wątpienia decyzją zapewniającą szybki wzrost zbiorów i funkcji Biblioteki. Pozycja Bibliotekarza Kongresu została również wzmocniona dając mu całkowitą odpowiedzialność za organizację i zarządzanie Biblioteką jak również dobór pracowników.

John Russel Young był Bibliotekarzem Kongresu, który nadzorował przenoszenie zbiorów Biblioteki do nowego budynku, ale pomimo swojej krótkiej kadencji (1897-1899) przeprowadził również wiele zmian organizacyjnych. M. in. zatrudnił kwalifikowanych bibliotekarzy, którzy mieli za zadanie stworzenie nowej klasyfikacji dla rosnącego księgozbioru, aby zastąpić poprzednią, niemal stuletnią klasyfikację stworzoną przez Jeffersona dla jego księgozbioru zakupionego przez Bibliotekę w 1815 r. Young nawiązał również kontakt z amerykańskimi placówkami dyplomatycznymi prosząc o czasopisma i inne materiały biblioteczne ilustrujące lokalną historię i kulturę. W ciągu 1898 r. Biblioteka otrzymała książki i czasopisma z 18 placówek dyplomatycznych. Był również inicjatorem specjalnego programu codziennego czytania dla niewidomych w nowoutworzonym, wyposażonym w księgozbiór „pawilonie dla niewidomych”. W ten sposób zapoczątkował nowe, popularne do dziś funkcje biblioteki, serwisy dla niewidomych i fizycznie ułomnych.

Herbert Putnam został mianowany Bibliotekarzem Kongresu w roku 1899 i pozostawał na tym stanowisku przez 40 lat. Jego działalność koncentrowała się na funkcjach Biblioteki jako narodowej instytucji służącej całemu narodowi, uczelniom i wszystkim bibliotekom w kraju.

Już w 1901 r. został opublikowany pierwszy tom nowej klasyfikacji stworzonej w oparciu o zbiory Biblioteki i zapoczątkowano dystrybucję drukowanych kart katalogowych, tworząc standard ułatwiający pracę wszystkim bibliotekom. Pomimo pewnych oporów stworzono system wypożyczania międzybibliotecznego, tym samym udostępniając milionowe zbiory w szerokim, narodowym zakresie. Księgozbiór Biblioteki liczący milion tomów w 1901 r. powiększał się bardzo szybko wzbogacany wieloma specjalnymi zbiorami, które zakupywano z całego świata, m. in. prywatną kolekcję rosyjskiej literatury, kolekcje literatury hebrajskiej, chińskiej, japońskiej oraz kolekcję rodziny Romanov, tworząc specjalną Kolekcję Rosyjskiego Imperium. W 1929 r. za zgodą Kongresu zakupiono za \$1,5 miliona dolarów niemiecką prywatną kolekcję liczącą 3 000 tomów, która zawierała jedną z trzech istniejących kopii Biblii Gutenberga.

Nowe nabytki poszerzały znacznie zakres i zasięg księgozbioru, który tematycznie bardzo różnił się od początkowej kolekcji, która miała obejmować głównie literaturę z zakresu prawa i służyć przede wszystkim członkom Kongresu. Cel ten w pewnym

stopniu został spełniony, kiedy w 1914 r. stworzono Dział Prawnego Serwisu Informacyjnego. W tym celu wyselekcjonowano około 2 milionów książek i broszur z zakresu prawa lub zawierających prawne teksty potencjalnie użyteczne dla Kongresu jako źródłową kolekcję dla nowego serwisu informacyjnego, który miał za zadanie dostarczanie członkom Kongresu informacji o szeroko pojętej narodowej i międzynarodowej tematyce. Jak wynika z zakupów rozlicznych kolekcji, budżet Biblioteki był co najmniej wystarczający nie tylko na bieżącą działalność, ale również na dość swobodne wzbogacanie zbiorów. Dodatkowo zatwierdzony w 1925 r. Trust Fund Board Act (akt zezwalający na Fundusz Powierniczy Zarządu) dał Bibliotece prawo przyjmowania prywatnych darów i donacji.

Inicjatorką utworzenia Funduszu Powierniczego była prywatna osoba, która proponowała powołanie fundacji na zorganizowanie w budynku Biblioteki sali koncertowej, celem popularyzowania muzyki. Donacja ta zapoczątkowała finansowe i inne dary, łącznie ze skrzypcami Stradivariusa. Do dzisiaj prywatne donacje umożliwiają Bibliotece prowadzenie szerokiej działalności kulturalnej i szkoleniowej.

Szybki wzrost zbiorów Biblioteki przerósł wkrótce rozmiary istniejącego budynku i w roku 1928 zatwierdzono budżet na budowę dodatkowego budynku. Drugi gmach, początkowo zwany Annex Building, dziś znany jako Adams Building, został otwarty w roku 1939. Był to również rok, kiedy Putnam po 40 latach pracy opuszczał swoje stanowisko i jak sam podsumował swoją działalność, pozostawiał Bibliotekę "uniwersalną w swoim zakresie i narodową w serwisie". Biblioteka dzięki jego działalności nie tylko zawierała cenne kolekcje, ale również aktywnie służyła innym bibliotekom i całemu narodowi.

Następnym Bibliotekarzem Kongresu został mianowany Archibald MacLeish, poeta, pisarz i prawnik z wykształcenia, który nie miał żadnego doświadczenia w bibliotekarstwie, ale miał znakomite powiązania polityczne. Po zakończeniu swojej kadencji w Bibliotece Kongresu został uznany za jedną z najbardziej wpływowych osób w bibliotekarstwie XX wieku. Jego niewątpliwą zasługą była nowa organizacja Biblioteki i zmodyfikowanie zasad gromadzenia, uzupełniania i katalogowania księgozbioru. Reorganizacja Biblioteki objęła zorganizowanie 35 działów w trzech departamentach – administracji, opracowania i informacji. Stworzył również szereg komitetów, które pracowały nad nowymi projektami, m.in. gromadzenia, katalogowania, operacji finansowych. Projekty opracowywane przez komitety zastępowały jego brak fachowej wiedzy i dawały pracownikom możliwości wprowadzenia zmian, które uważali za niezbędne. Na jego wniosek Kongres zatwierdził zwiększenie budżetu biblioteki o ponad \$350 000 i większość pieniędzy została przeznaczona na podwyższenie zarobków i zwiększenie personelu Biblioteki. Był również znakomitym propagatorem sztuki, kultury i poezji. Czytanie poezji w Bibliotece było już tradycją, ale MacLeish stworzył również pozycje konsultantów i nagrodzonych Laureatów Poezji (Consultants in

Poetry and Poets Laureate). Program ten jak i inne wyróżnienia dla poetów, istnieje do dziś i w roku 2012 Program Poezji i Literatury obchodzi 75 rocznicę istnienia.

Luther H. Evans, który objął pozycję Bibliotekarza Kongresu w roku 1945 dążył do realizacji „doktryny Jeffersona” według której zbiory Biblioteki powinny być możliwie kompletne i obejmujące wszystkie dziedziny wiedzy. Doświadczenia II Wojny Światowej w pewnym stopniu potwierdziły tę teorię – treść niemieckich czasopism była znakomitym ostrzeżeniem zbliżających się wydarzeń, a kolekcja map pomocą dla wojsk lotniczych w czasie wojny. W 1945 r. Evans pojechał do Europy aby nabyć więcej publikacji europejskich i wkrótce nie tylko rozwinął wymianę międzynarodową, ale również nawiązał współpracę z wieloma międzynarodowymi dostawcami podpisując umowy na stałą dostawę publikacji z różnych krajów.

Dalszy szybki rozwój biblioteki nastąpił dopiero po roku 1960, kiedy Kongres zwiększył znacznie fundusze na edukację, badania naukowe i biblioteki. W tym czasie na stanowisko Bibliotekarza Kongresu został mianowany L. Quincy Mumford, który nie tylko z dużym sukcesem kontynuował zakupy międzynarodowych publikacji, ale również zainicjował dalszą rozbudowę Biblioteki. Dzięki jego staraniom budżet na nowy budynek został zatwierdzony przez Kongres w 1960 r. Nowy gmach, zwany dziś James Madison Memorial Building został dodany do kompleksu Biblioteki Kongresu w roku 1981. Jednym z większych osiągnięć lat 60-tych było wprowadzenie komputerów w katalogowaniu i utworzenie standardowego formatu katalogowania MARC (Machine Readable Cataloging). Format MARC umożliwił tworzenie, utrzymanie i dystrybucję informacji bibliograficznych w standardowym formacie i został uznany w 1971 r. jako amerykański format narodowy. W roku 1973 MARC został zatwierdzony jako standard międzynarodowy.

Wiele osiągnięć tego okresu umożliwił zatwierdzony w 1965 r. przez Prezydenta Lyndona B. Johnsona Akt Wyższej Edukacji (Higher Education Act), który m. in. umożliwił Bibliotece niemal nieograniczone możliwości nabywania książek i czasopism oraz natychmiastowego katalogowania zakupionej literatury. Nowy budżet pozwalający na zakup i opracowanie zagranicznych nabytków był przez lata znany jako Narodowy Program Gromadzenia i Katalogowania (National Program for Acquisitions and Cataloging, NPAC) i finansowany głównie przez w Polsce znane „zbożowe złotówki”, czyli Agricultural Trade Development and Assistance Act z roku 1954. Krótko po zatwierdzeniu budżetu na NPAC Biblioteka zorganizowała pierwszą regionalną placówkę w Londynie (Regional Acquisition Center) i następne pięć w innych częściach świata. Nabytki z tego programu wzbogacały zbiory nie tylko Biblioteki Kongresu, ale również innych bibliotek w kraju. Program ten później znany jako Cooperative Acquisition Program został zakończony w roku 1997 z powodu braku specjalnych funduszy.

Ogromne i wieloletnie zbiory Biblioteki, tak jak i innych starszych bibliotek wyma-

gały konserwacji, co przez wiele lat było raczej nieznanym tematem. W 1967 r. Biblioteka inaugurowała pilotowy projekt badania technik przechowywania i konserwacji starych druków. Istniejący obecnie Dział Konserwacji jest największym narodowym ośrodkiem badań w zakresie konserwacji i przechowywania druków, map, grafiki, fotografii i innych materiałów bibliotecznych.

Lata 1960-te były również okresem ożywionych dyskusji na temat nazwy Biblioteki Kongresu. Było oczywiste, że zarówno zbiory i funkcje Biblioteki, jak i wiodąca rola w amerykańskim bibliotekarstwie kwalifikowały ją w pełni do nazwy Narodowej Biblioteki. Niektórzy członkowie Kongresu, a przede wszystkim członkowie społeczności bibliotekarskiej dążyli do zmiany nazwy Biblioteki. L. Q. Mumford bronił istniejącej stwierdzając, że Biblioteka Kongresu jest historyczną i szanowaną instytucją i zmiana nazwy byłaby poważnym naruszeniem jej tradycji. Dyskusje zostały zakończone w 1970 r. prawnym aktem reorganizacji (Legislative Reorganization Act), który podkreślił i wzmocnił prawnicze funkcje Biblioteki. Zmieniono również nazwę działu znanego jako Legislative Reference Services na Congressional Research Services, ze znacznie rozszerzonymi funkcjami i serwisami dla Kongresu. Dział ten, który już w tym okresie liczył 306 pracowników miał za zadanie nie tylko służyć informacją bezpośrednio dla indywidualnych członków Kongresu i poszczególnych komitetów, ale również opracowywać badawcze i polityczne analizy. Bez wątpienia ważnym czynnikiem dla funkcjonowania Biblioteki pozostaje fakt, że była i jest instytucją rządową z zapewnionym budżetem.

Bibliotekarz Kongresu L. Q. Mumford przeszedł na emeryturę w 1975 r. W następnym roku Daniel J. Boorstin został mianowany przez prezydenta Geralda Forda na to stanowisko jako dwunasty Bibliotekarz Kongresu. Podstawowymi problemami początku jego kadencji był brak miejsca dla rosnących zbiorów i personelu, oraz konieczność przeorganizowania Biblioteki i przygotowania do przejęcia nowego, trzeciego budynku. D. J. Boorstin wkrótce stworzył grupę roboczą z konsultantami spoza Biblioteki, którzy mieli przeanalizować istniejącą rolę i działalność księżnicy, zaplanować przyszłe cele i organizację (Task Force on Goals, Organization, and Planning).

Nowy budynek otworzony w 1982 r. znacznie powiększył rozmiary Biblioteki i ułatwił jej codzienną działalność. D. J. Boorstin skoncentrował się głównie na automatyzacji i konserwowaniu zbiorów, rozwoju kolekcji i promocji czytelnictwa. Jego ambicją było stworzenie z Biblioteki „największej w świecie multi-media encyklopedii”. Dowodem rozwoju Biblioteki był jej budżet, który ze \$116 milionów w 1975 r. wzrósł do ponad \$250 milionów w 1987 r.

W 1987 r. na następcę D. J. Boorstina został nominowany James H. Billington. Jest trzynastym dyrektorem Biblioteki Kongresu i pozostaje do dziś na tym stanowisku. Przekonany, że Biblioteka Kongresu powinna być wykorzystywana nie tylko przez Kongres i indywidualnych użytkowników, ale również w dużo większym zakresie

przez biblioteki, szkoły i wyższe uczelnie powołał Komitet Zarządzania i Planowania (Management and Planning Committee), który opracował projekt zmian administracyjnych i nowych zadań Biblioteki. Wraz z rozwojem nowych technologii J. H. Billington skoncentrował swoją działalność na szerokim udostępnianiu cennych zbiorów z bezpośrednim dostępem szkół, wyższych uczelni i bibliotek. Utworzył nowy Dział Edukacji (Educational Office) i Dział Rozwoju (Development Office).

Ustanowiona w 1990 r. Rada (James Madison Council), składająca się głównie z zaможnych ludzi reprezentujących prywatny sektor miała na celu powiększenie budżetu biblioteki. Poza donacjami Biblioteka w następnym roku otrzymała 12 procentową podwyżkę budżetu na dalszy rozwój dostępności do zbiorów. Powiększony budżet pozwolił również na rozwój nowej działalności, której celem była pomoc dla bibliotek parlamentarnych w demokratycznych krajach Europy Wschodniej.

Nowe technologie znacznie ułatwiły realizację planów i idei J. H. Billingtona, który wielokrotnie podkreślał, że wszyscy obywatele powinni mieć dostęp do wiedzy i bie-

Czytelnia Afryki i Środkowego Wschodu

żącej informacji bez względu na miejsce zamieszkania i odległość od ośrodków naukowych i bibliotek.

Zbiory i funkcje

Dzisiejsza Biblioteka Kongresu jest największą biblioteką świata, posiada kolekcję składającą się z około 152 milionów pozycji na każdy możliwy temat, we wszystkich możliwych formatach, w ponad 470 językach. Jedynie rolnictwo i medycyna kliniczna są wyłączone ze zbiorów Biblioteki. Dwie narodowe biblioteki są odpowiedzialne za zbiory: z zakresu rolnictwa - Narodowa Biblioteka Rolnicza, z zakresu medycyny - Narodowa Biblioteka Medyczna.

Zbiory Biblioteki nadal powiększają się szybko. Około 22 tysięcy pozycji przybywa codziennie do Biblioteki Kongresu, chociaż po selekcji zgodnej z przepisami rozwoju zbiorów jedynie około 10 tysięcy pozostaje włączonych do stałej kolekcji. Zbiory są imponujące nie tylko rozmiarami, ale również ich międzynarodową zawartością – bli-

Jedna z sal wystawowych

Hall w budynku Jeffersona z jego popiersiem

sko połowa literatury jest w językach innych niż angielski. Różnego typu publikacje w języku rosyjskim liczą ponad 750 000 pozycji, w języku hiszpańskim pochodzące z Europy, krajów Ameryki Łacińskiej i Wysp Karaibskich obejmują ponad 10 milionów książek, czasopism, map, fotografii i nagrań muzycznych. Zbiory starodruków liczą ponad 700 000 tomów, z jedną z największych kolekcji inkunabułów z XV wieku.

Aby utrzymać międzynarodowy charakter zbiorów, Biblioteka Kongresu utrzymuje oddziały w krajach z których regularne otrzymywanie literatury jest utrudnione. Oddziały w Indiach, Egipcie, Brazylii, Indonezji, Kenii i w Pakistanie gromadzą literaturę z tych części świata i opracowują gromadzone materiały.

Biblioteka mieści się w czterech budynkach, z których Thomas Jefferson Building pozostaje gmachem głównym i architektonicznie najciekawszym. W budynku tym mieści się administrację Biblioteki, główna czytelnia ze zbiorem podręcznym liczącym około 70 tysięcy tomów i podstawowym punktem informacyjnym, gdzie większość użytkowników Biblioteki otrzymuje niezbędne dane o lokalizacji materiałów i zasadach udostępniania. Poza główną czytelnię z imponującą piękną architekturą, mieści się tam również czytelnia dla członków Kongresu oraz czytelnie starodruków i zbiorów specjalnych, czytelnia europejska, hiszpańska, azjatycka, afrykańska, historii i genealogii i czytelnia dla dzieci.

Wiele pomieszczeń przeznaczonych jest na stałe i wymienne galerie grafiki i sztuki. Dla przykładu, The George and Ira Gershwin galeria zawiera wszystkie możliwe memorabilia braci Gershwin, łącznie z możliwością słuchania ich popularnej muzyki.

Widok 1-go i 2-go piętra z Wielkiego Hallu w budynku Jeffersona

W Coolidge Auditorium, które może pomieścić około 500 osób odbywają się koncerty, odczyty i inne występy kulturalne.

Johns Adams Building został zaplanowany jako główny magazyn dla zbiorów. Otwarcie tego nowoczesnego wyglądającego budynku w roku 1938, zwiększyło pojemność biblioteki do 15 milionów tomów. Tunel łączący z głównym budynkiem został wyposażony w pneumatyczny system, który umożliwia przekazywanie książek do głównej czytelni w ciągu kilku sekund. Poza zbiorami, mieści się tam również czytelnia i serwisy informacyjne z zakresu nauk ścisłych i ekonomicznych. Wszystkie trzy budynki Biblioteki są połączone tunelem, który łączy Bibliotekę z gmachem Kongresu.

Konstrukcja trzeciego budynku, James Madison Memorial Building, została zatwierdzona w roku 1957, ale wykończony obiekt został otwarty dopiero w roku 1980 i jest największym budynkiem bibliotecznym w świecie. Mieści nie tylko część zbiorów Biblioteki, ale również czytelnie map i geografii, manuskryptów, filmu i telewizji, biura i czytelnie związane z prawem Copyright, oraz Teatr Mary Pickford. Aktorka

z okresu filmu niemego Mary Pickford, podarowała w roku 1946 swoją prywatną kolekcję filmów, która w dużej mierze przyczyniła się do dalszego, szybkiego rozwoju działu filmu i telewizji. W budynku mieści się również najważniejszy dział wspierający pracę Kongresu – Dział Serwisów Informacyjnych (Congressional Research Service) i Biblioteka Prawnicza ze zbiorem liczącym ponad 3 miliony tomów tematycznie związanych ze sprawami krajowych i międzynarodowych jurysdykcji. Dział Serwisów Informacyjnych dla Kongresu jest jedną z najważniejszych części Biblioteki w którym pracuje ponad 450 prawników i specjalistów informacji. Łącznie z konsultantami z rejonu Waszyngtonu tworzą jedyną w swoim rodzaju grupę 650 specjalistów pracujących dla Kongresu.

Funkcje tego działu obejmują opracowywanie raportów dotyczących bieżących wydarzeń i problemów politycznych, poufnych streszczeń i raportów, organizowanie seminariów, fachowych konsultacji oraz indywidualnej pomocy informacyjnej dla członków Kongresu. Zgodnie z raportem roku 2011, w dziale tym opracowano ponad 76 000 indywidualnych analiz i naukowych sprawozdań, udzielono ponad 3 000 osobistych konsultacji i fachowych opinii (testimony) w Kongresie, w których uczestniczyło ponad 5 000 pracowników oraz udzielono blisko 70 000 porad telefonicznych lub poprzez e-mail.

W 1995 r. z inicjatywy Kongresu utworzono nową bazę danych THOMAS, której celem jest szerokie, internetowe udostępnienie informacji o działalności Kongresu. Obecnie niemal cała kongresowa dokumentacja łącznie z wynikami głosowań i codziennymi sprawozdaniami jest dostępna poprzez tę stronę internetową - <http://thomas.loc.gov>

Packard Campus for Audio-Visual Conservation jest czwartym i najnowszym budynkiem Biblioteki Kongresu. Został otwarty w roku 2007 i mieści się w stanie Wirginia sąsiadującym z Waszyngtonem. Zgromadzono tam zbiory wizualne i dźwiękowe, filmy, taśmy telewizyjne oraz mieści się sala do wyświetlania filmów, które udostępniane są regularnie i nieodpłatnie.

Czytelnie

Łącznie z Główną Czytelnią, która służy również jako centralny punkt informacji z dostępem do katalogów, internetu i baz danych, w budynkach Biblioteki mieści się 20 czytelni i ośrodków informacji tematycznych, m. in. są czytelnie Filmu i Telewizji, Gazet i Bieżących Czasopism, Literatury Dziecięcej, Fotografii, Mikroform, Geografii i Map. Pełną, adnotowaną listę czytelni można znaleźć na stronie internetowej Biblioteki - <http://www.loc.gov/rr/rrbrief.html>

Pomimo nazw, pozornie jasnej klasyfikacji i adnotacji, jest oczywiste, że użytkownik tej ogromnej kolekcji musi korzystać z ośrodków informacyjnych i pomocy kwalifikowanych, doświadczonych bibliotekarzy. Zapoznanie się z opisem czytelni i konsul-

Czytelnia Główna

tacja z ośrodkiem informacji są niezbędne przed wyprawą do wybranej czytelni. Dla przykładu – nazwa Czytelnia Europejska wydaje się dość wyraźnym opisem jej zbiorów i zakresu dostępnej informacji. Z adnotacji wynika, że jej bogata kolekcja obejmuje literaturę dotyczącą krajów europejskich łącznie z rosyjsko-języczną częścią Azji. Czytelnicy zainteresowani Hiszpanią i Portugalią powinni skontaktować się z Działem Czytelni Hiszpańskiej, zainteresowani Zjednoczonym Królestwem i Irlandią muszą skontaktować się z ośrodkiem informacji w głównej czytelni aby znaleźć potrzebne zbiory. W czytelni tej udostępniane są również wszystkie bieżące czasopisma i gazety w językach słowiańskich, bałtyckich i Europy Zachodniej. Centrum Literatury Dziecięcej służy pomocą indywidualnym użytkownikom i organizacjom zainteresowanym literaturą dla dzieci i młodzieży. Centrum organizuje wystawy i specjalne programy dla dzieci i młodzieży. Z adnotacji jednak wynika, że nie jest to czytelnia dla dzieci, ale ośrodek informacji dla ludzi związanych z produkcją literatury dla dzieci i młodzieży. Historycznie kolekcjonowanie literatury młodzieżowej nie było w zakresie działalności Biblioteki Kongresu. Sytuacja zmieniła się, kiedy na wniosek dwu członków Kongresu otworzono w końcu roku 2009 Centrum Młodych Czytelników (Young Readers Center), z małą czytelnią dla dzieci, młodzieży i rodziców. Początkowy księgozbiór, składający się w większości z darów, liczył około 800 tomów, wzrósł w 2011 roku do około

Zegar w Czytelni Głównej

2 000 tomów, nadal pochodzących głównie z darowizn. Czytelnia obecnie wyposażona jest w dwa komputery z dostępem do internetowej informacji przeznaczonej dla dzieci. Głośne czytanie, wyświetlanie programów przeznaczonych dla dzieci i tematyczne, kształcące prezentacje i festiwale są głównymi atrakcjami tej nowej czytelnia.

Centrum Młodych Czytelników jest częścią Centrum Książki (Center for the Book) utworzonego przez Kongres w 1977 r., którego celem jest wzbudzenie zainteresowania książką i jej historią, oraz poszerzenie czytelnictwa dzieci, młodzieży i dorosłych obywateli. Centrum to działa jako państwowo-prywatna spółka i działalność oparta jest głównie na donacjach i współpracy z prywatnym sektorem. Informacja dostępna: <http://www.read.gov>

Udostępnianie zbiorów i Internet

Nowi czytelnicy zachęceni są do uczestniczenia w 90-minutowym kursie dającym ogólną orientację w organizacji zbiorów i czytelnia, instrukcję jak korzystać z katalogów i elektronicznych baz danych i jak używać systemu haseł przedmiotowych Biblioteki Kongresu. Osobne, bardziej szczegółowe szkolenia organizowane są przez Bibliotekę Prawniczą nie tylko dla użytkowników Biblioteki, ale również dla pracowników ambasad celem zapoznania ich z amerykańskim prawem i źródłami informacji. Obejmują nie tylko zasady korzystania z Czytelni Prawniczej, systemu klasyfikacji ale przede wszystkim z ogromnej bazy danych THOMAS.

Polski akcent z okazji 150- lecia Deklaracji Niepodległości Stanów Zjednoczonych

W zasadzie każdy może mieć dostęp do zbiorów Biblioteki Kongresu, jednakże każdy czytelnik musi zarejestrować się i po otrzymaniu Karty Identyfikacyjnej Czytelnika (Reader Identification Card) może korzystać z czytelni. Wszystkie zbiory muszą pozostawać na miejscu, wypożyczanie jest bardzo ograniczone. Jedynie członkowie Kongresu mogą wypożyczać materiały niezbędne dla pracy Kongresu. Wypożyczanie międzybiblioteczne krajowe i międzynarodowe jest wykorzystywane w dość szerokim zakresie, ale pod warunkiem, że wypożyczone materiały będą wykorzystywane w bibliotece, do której są sprowadzane.

Idea szerokiego udostępniania zbiorów Biblioteki jest obecnie realizowana poprzez internet. Publikowany kilka lat temu informator dla użytkowników Biblioteki („Information for Researchers Using the Library of Congress”) jest obecnie częścią strony internetowej Biblioteki. Zawiera około 40 krótkich opisów, które przedstawiają historię Biblioteki, czytelnie, serwisy informacyjne, katalogi, proces rejestracji, jak otrzymać książki i czasopisma i typowe zasady zachowania obowiązujące w bibliotekach, łącznie z zakazem fotografowania, picia, jedzenia i używania telefonów. Informator ten jest obecnie dostępny przez internet: <http://www.loc.gov/rr/main/inforeas>. Poza tą podstawową informacją, strona główna Biblioteki <http://www.loc.gov> łączy z setkami bardziej szczegółowych informacji i kolekcji. Można przeszukiwać tę kolekcję tematycznie, ale już pierwsze spojrzenie daje ogromne możliwości przeszukiwania. Tematycznie do wyboru są sekcje: amerykańska historia, sztuka i kultura, polityka, prawo

i rząd, mapy i geografia, religia i filozofia, technologia i ekonomia, sport i wypoczynek, światowa historia i kultury. Ostatnia sekcja podzielona jest geograficznie; jest Afryka i Środkowy Wschód, Azja, Ameryki, Europa z listą europejskich ogólnych kolekcji i Europa Wschodnia i Zachodnia z listą zbiorów dotyczących tych części Europy.

Jeden z manuskryptów, z kolorowym polskim orłem w koronie ma tytuł „Polish declaration of admiration and friendship for the United States”. Z opisu wynika, że jest to prezentacja pierwszych 13 tomów z kolekcji 111 części zebranych w Polsce w 1926 roku i doręczonych do Białego Domu do ówczesnego prezydenta Calvina Coolidge dla uhonorowania 150 rocznicy Amerykańskiej Deklaracji Niepodległości.

Bogato ilustrowane przez najlepszych polskich grafików, zawierają pozdrowienia i podpisy reprezentantów instytucji rządowych, społecznych, religijnych, wojskowych i ponad 5 milionów podpisów dzieci w wieku szkolnym. Pierwsza stronica jest podpisana przez Prezydenta Ignacego Mościckiego, następnie przez członków Rady Ministrów i członków Sejmu, Senatu i Prezydium Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej. Choć tylko mała część tego wielotomowego dzieła jest dostępna przez internet, wszystkie tomy zostały zindeksowane i bez trudu można znaleźć informację, który tom zawiera podpisy np. z miasta Łodzi lub Pabianic. Biorąc pod uwagę bardzo długą listę miejscowości, wygląda na to, że dzieci nawet z wiejskich szkół miały szansę złożenia podpisu w tym historycznym dziele.

Czytelnia dla członków Izby Reprezentantów

Inną możliwością jest przeszukiwanie przez grupy użytkowników – są kolekcje dla dzieci i rodziny, bibliotekarzy, wydawców, nauczycieli i badaczy czyli wszystkich innych korzystających z Biblioteki Kongresu.

Sekcja dla bibliotekarzy daje bardzo szczegółową informację o Bibliotece, klasyfikacji i katalogach, standardach, funkcjach i serwisach, jak również o bieżących wydawnictwach i zjazdach interesujących dla bibliotekarzy. Jedną z opcji - Gateway to Library Catalogs jest lista ponad tysiąca katalogów bibliotek krajowych i międzynarodowych, których zawartość można przeglądać. Jedną z nich jest Biblioteka Narodowa w Warszawie.

Wybrane ze zbiorów ciekawe tematy zawierają m. in. historyczne gazety. Wymieniane codziennie, zgodnie z dniem, miesiącem i rokiem sprzed stu lat gazety można czytać od pierwszej do ostatniej strony, choć czasem kopie są nieco zniszczone wiekiem. Inne sekcje łączą z katalogami rękopisów, map, historycznych filmów, nagrań dźwiękowych, fotografii, historii weteranów i chyba najbogatszego zbioru - historii Ameryki (American Memory). Większość kolekcji ma krótkie adnotacje dające podstawową orientację o zawartości i historii zbioru.

Poza linkami do poszczególnych działów i kolekcji, strona ta daje obraz szerokiej działalności kulturalnej Biblioteki. Są listy odczytów, prezentacji, koncertów, wyświetlanych filmów, wystaw i stałych lub sezonowych programów. Popularne są wieczory

autorskie i festiwale książki, które mają na celu popularyzowanie czytelnictwa, zwłaszcza wśród młodszych czytelników. Większość prezentacji można słuchać, albo przeczytać transkrypcję. Są również informacje o nowych publikacjach, ciekawych książkach i nowych nabytkach.

Celebrowane są również różnego typu rocznice. Aktualnie obchodzone jest 100-lecie daru z Japonii, który miał pozostać symbolem japońskiej przyjaźni. W 1912 r. miasto Tokio podarowało miastu Waszyngton 3 000 drzew wiśniowych, które kwitnąc wiosną bardzo atrakcyjnie dekorują miasto. Okres ten i Festiwal Kwiatu Wiśni corocznie ściągają ponad milion turystów do Waszyngtonu. Biblioteka uczciła tę rocznicę wystawą obejmującą rysunki, fotografie, plakaty, książki i różnego typu reprodukcje obrazujące drzewo i kwiat wiśni z jego różnego typu odmianami. Bogactwo Biblioteki Kongresu jest trudno ocenić, ale warto przejrzeć stronę internetu, żeby docenić jej rozliczne funkcje: <http://www.loc.gov>

Dane statystyczne

Biblioteka zatrudnia ponad 3500 stałych pracowników i zawsze sporą grupę stypendystów, stażystów i wolontariuszy. Kolekcja liczy 151 785 778 pozycji, w tym: 22 765 967 skatalogowanych książek; 11 762 851 pozycji innego typu druków, raportów technicznych, broszur, oprawionych roczników gazet i wydawnictw seryjnych; 117 256 960 pozycji zbiorów specjalnych; 3 379 634 taśm i innych audio materiałów; 66 634 349 rękopisów; 5 446 673 map; 16 627 084 pozycji w mikroformach; 6 454 774 utworów muzycznych; 14 366 922 pozycji materiałów wizualnych - fotografii, plakatów, rysunków i fotografii.

W roku 2011 udostępniono w czytelnich ponad 1 milion pozycji i udzielono 550 590 informacji telefonicznie, elektronicznie lub bezpośrednio użytkownikom biblioteki.

Bibliografia

Cole John Y.: Jefferson's Legacy: a brief history of the Library of Congress. Washington DC: Library of Congress, 1993, 103 p.

Conoway James: America's Library. The story of the Library of Congress 1800-2000. Washington, DC: Library of Congress, 2000, XIII, 226 p.

Goodrum Charles A., Dalrymple Helen W.: The Library of Congress. Boulder, CO: Westview Press, 1982, 337 p.

Wszystkie ilustracje pochodzą ze zbiorów Biblioteki Kongresu Stanów Zjednoczonych.